GAZETA KRAKOWSKA

Nro 19.

Z KRAKOWA DNIA 5. MARCA 1815 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 25 Lutego.

Prefekt Departamentu Warszawskiego.

Na przełożenie do mnie przez W. Trębickiego Jeneralnego Dzierżawcy Ekonomii Łomna uczyniono, abym

Naprzod, wyznaczył nową kommissyą dla wyexaminowania 16to letniego iego hodowania owiec i dozoru owczarni w ciągu teraźnieyszey zimy;

Powtore, upoważnił go do wydrukowania pisma do mnie podanego w celu zniszczenia opacznych wrażeń roznoszonych pokątnie przeciw iego zasadom utrzymywania owiec;

Potrzecie, wydał mu zaświadczenie urzędowe, iako dawniey delegowany do śledzenia i zgłębienia skutkow iego obchodzenia się z owcami.

Tem chętniey z odpowiedzią pośpieszam, że oddaiąc sprawiedliwość temu gospodarzowi wieyskiemu, prawdziwą przysługę rolnictwu kraiowemu uczynię. Sposób przez W. Trębickiego od lat kilkunastu zaprowadzony zimowania owiec i trzymania ich w ogrodzeniu z góry otwartem przez ciąg roku całego ściągnął iuż na siebie pilną uwagę bywszego rządu Pruskiego, który musiał bydź przekonany o nieomylney iego użyteczności kiedy decyzyą Dyrektoryatu w roku 1806 postanowionem było, nie używać innych zabudowań dla gromad owczych w dobrach ekonomicznych, iak takie, które w Łomnach są w używaniu; wydane iego reskrypta do komor Dominiialnych naylepszem są udowodnieniem dobroci takowego z owcami postępowania.

Za nastaniem rządu kraiowego w Xięstwie, troskliwość administracyi o rozszerzenie użytecznych w rolnictwie odkryciow nie mogła bydź obojętna na ten sposob hodowania gromad owczych, i mnie samego delegowała kommissarzem, bym przez ciąg całey zimy r. 1808 aż do wykocenia i strzyży, pilnie wzierał i śledził wszelkie okoliczności towarzyszące temu obeyściu. Miałem sposobność przekonać się w ten czas o licznych korzyściach wolnych od wszelkiego niebezpieczeństwa wynikaiących z takowego gospodarstwa owczego dobrze podług podanych przepisow dopełnionego; o czem nie tylko urzędowym rap-

portem Zwierzchności doniosłem, ale go sam w dobrach moich Gałkach w Depar: Płockim Powiecie Wyszogrodzkim leżących, wraz z bratem moim w Beszynie wzwyż wyrażonym powiecie zaprowadziłem. W obu tych owczarniach otwartych od lat kilku pięknie i bez naymnieyszego uszczerbu i co do zdrowia i co do iagniąt (których kilka w naytęższe mrozy uległo się) i co do wełny utrzymuią się gromady.

Przeciwnie w dobrach moich Lipiny w Powiecie Stanisławowskim w Dep. Warszawskim leżących w ciepłey i porządnie wybudowaney owczarni w roku zeszłym znaczną szkodę poniosłem.

Gdyby był W. Trębicki rapport moy dany Towarzystwu Królewskiemu gospodarczo-rolniczemu urzędownie podał do wiadomości publiczney, gdyby rapport światły W. Dziarkowskiego był także drukiem ogłoszony, zmnieyszyło było to pewnie nieprzyiemności, iakich doświadcza z powodu mylnie roznoszonych wieści naprzeciw iego pełnemu użytku odkryciu. Nie śmianoby podawać go w powątpiewanie, gdyż każdyby się przekonał, że sposób ten zupełnie z naturą owcy iest zgodny, że zmnieysza koszta zabudowania, zapewnia zdrowie tych bydląt, utrzymuie ich wełnę, i hartuie iagnięta. — Do tych niezaprzeczonych korzyści tę dodaię z własnego doświadczenia, że w takowych zagrodach doskonały gnoy, ta pierwsza pomoc rolnictwa, robi się, i że te otwarte zabudowania wybornem są stanowiskiem letniem dla rogatego bydła, gdy owce w hurtach stawaią.

Dla tych wszystkich pobudek, gdy sposób W. Trębickiego mam za dostatecznie iuż udowodniony, o czem własnem śledzeniem całorocznem iako urzędnik, a kilkoletniem doświadczeniem iako gospodarz przekonałem się; gdy nadto ten sposób w całych północnych Niemczech iuż iest przyiętym, iak pismo Xcia Holsztyńskiego tego dowodzi, nie sądzę zatem potrzebnem wyznaczać nową kommissyą do dozorowania tey zimy gromady w Truskowiu otwartey dla każdego ciekawego lub niedowierzaiacego, którą przed kilkonastu dniami wśrod mrozow sam obzierałem, i w naylepszym znalazłem ią stanie. — Kontynuacya doświadczenia, wydrukowanie pism urzędowych ściągaiacych się do niego, a mianowicie podanie do wiadomości publiczney pism Radcy Stanu Thaera i Xcia Holsztyńskiego wraz z odpowiedzią na iego obawy, w reszcie własne moie, mego brata i wielu innych gospodarzy doświadczenie sadzę, że będą dostateczne do zamknięcia ust uprzedzeniu, niewiadomości lub niechęci, a do upowszechnienia sposobu Łomiańskiego trzymania owiec, który z urzędu, przekonania i doświadczenia mam za obowiązek polecić powszechności rolniczey dla iey pożytku.

Izby zaś gospodarze wieyscy umieli sobie postąpić w tey mierze, upraszam W. Trębickiego, aby swoy sposób dokładnie opisany drukiem ogłosił. — W Warszawie d. 23 Lutego 1815 roku.

Nakwaski.

Towarzystwo Dobroczynności.

Dnia 27 b. m. to iest, w przyszły Poniedziałek na korzyść ubogich dane będą Komedye: w Polskim ięzyku Szekspir rozkochany, we Francuzkim zaś Amour et Raison, Defiance et Malice. Mieysce wi-

dowiska w pałacu zwanym Branickich. Biletow dostać można w domu JW. Antoniego Potockiego na Nowym Swiecie. Niektóre z osób składaiących Towarzystwo Dobroczynności grać będą w wspomnionych sztukach; a ponieważ na dzień 27 b. m. wszystkie prawie bilety iuż zakupione zostały, rzeczone Komedye powtorzone zostaną dnia 1 Marca, to iest, we Srodę.

Z Wiednia d. 25 Lutego.

D. 22 b. m. w wieczor była u Dworu teatralna zabawa z dramatow i oper wyięta przez kawalerow i damy uskuteczniona, na którey znaydowali się Nayiaśnieysi Cesarstwo, obecni tu Monarchowie, Arcy Xiążęta i Arcy Xiężniczki i znaczna liczba zaproszonych przez N. Cesarzową cudzoziemcow i znakomitszych kraiowych osob.

Stosownie do naywyższego J. C. K. Mci rozkazu rozpuszczone teraz zostaną w czasie ostatniey woyny utworzone 50 bataliionow Landwerow i bataliiony garnizonowe w Niemieckich prowincyach, iako też sztab piechoty, sztab zdrowia i sztab dragonii.

Z Berlina d. 18 Lutego.

Obie tuteysze gazety umieściły następuiący artykuł z Wiednia pod d. 10, a odebrany w Berlinie d. 16 Lutego:

" Podług bardzo godnych wiary doniesień, zawarły poselstwa na kongressie większych Mocarstw Umowę względem przyszłych posiadłości Monarchii Pruskiey.

" Układy opierały się zawsze na tey zasadzie, iż Prussy z względu ludności, dochodow, niepodległości i bezpieczeństwa przywrocone bydź powinny przynaymniey do tego dobrego stanu, w iakim były na początku r. 1805. Mogło to było bydź naybliżey uskutecznionem przez zwrocenie Prussom wszystkich kraiow, które w ow czas posiadały; lecz przeciw temu znalazły się nieuchronne przeszkody.

" Zdawało się rzeczą upragnioną, aby w czasach, w których właściwość ducha narodowego wszędzie prawie okazała się tak dzielnie i chlubnie, Polska także postawioną była w stanie przychylnieyszym rozwinięciu się właściwey iey narodowości, ile się to zrobić mogło bez naruszenia praw i bezpieczeństwa kraiow ościennych.

" Nie wahały się Prussy w popieraniu tego dobroczynnego zamiaru przez to, iż za przyzwoitem wynagrodzeniem wyrzekły się pretensyy do zwrotu im tych części Polski, które nie są koniecznie potrzebne do przyzwoitego ich związku między dawnieyszemi ich kraiami.

" A więc Prussy otrzymaią tylko na przyszłość z byłych prowincyy Polski co następuie:

1) Prussy Zachodnie, i Powiat Notecki w granicach, iakie miały od r. 1772 do traktatu Tylżyckiego.

2) Miasta Gdańsk i Toruń. To znowu oznaczyć się maiącym obwodem, zapełniaiącym klin, który dawniey rozciągał się od Pruss Zachodnich do części Powiatu nad Notecią, naybliżey Torunia leżącego.

3) Tę część Wielkiey Polski, którą bardzo naturalnie oznaczaią wody wzdłuż linii od zostaiącego miastem Polskiem Wilczyna na granicy Powiatu Noteckiego przez Powidz, Słupce, Pyzdry, Kalisz, Grabow, do granicy Szląskiey blisko mia-

sta Byczyny. — Kalisz iednak z bliższemi okolicami zostaie przy Polszcze.

" Granica ta zaspokaia pretensye, których kray Pruski dla nayważnieyszego interessu swoiego odstąpić nie mogł; przywraca bowiem teraz zerwane przez utratę Gdańska, Torunia, kanału Bydgoskiego, tudzież Powiatu Chełmińskiego i Michałowskiego wewnętrzne gospodarstwa i administracyi Pruss zachodnich stosunki, oraz prosty związek między Prussami a Szląskiem.

" Handel wszystkich portow Pruss zachodnich i wschodnich otrzyma przez oddzielne traktaty wolność i bezpieczeństwo wszystkim stronom dogodne.

" Bayreuth i Anspach nie mogły bydź napowrot odebrane, bez naruszenia wewnętrznych stosunkow kraiu Bawarskiego, a poczęści nawet i Wirtemberskiego, i bez wzniecenia prawie nieprzewidzianego mnostwa przeszkod i obaw przy tak bardzo rozrzuconem położeniu tych kraiow. Nie mogły więc Prussy nie ponieść dla spokoyności Niemiec tey wielkiey ofiary z tych drogich prowincyy, za zupełnem także, za nie wynagrodzeniem.

" Względy nakoniec na obce Mocarstwa, tak bardzo w sprawie Niemiec zasłużone, sprawiły upragnioną poprawę w stosunkach połączonych z niemi domow Niemieckich. Poprawa ta nastąpić szczególnie może, według jeograficznego położenia, przez odstąpienie niektórych z tych prowincyy, które Prussy otrzymały dopiero w r. 1802 w nagrodę za swe straty na lewym brzegu Renu, a które przez bardzo krotki czas w ich posiadaniu zostawały. Tem mniey więc wahano się uczynić i tę ofiarę za zupełnem wynagrodzeniem. Hanower zaiął iuż był na swą część Hildesheim, a inne odstąpienia oznaczone będą natychmiast przez osobną umowę.

" Za powyżey wyrażone ofiary otrzymaią Prussy następuiące kraie:

a) Tę część Saxonii, która im iest koniecznie potrzebną do lepszego związku między Marchiią Brandeburską a Szląskiem, do zabezpieczenia otwartey granicy Marchii przed Berlinem i Potsdamem, i do obrony Saali, której ważności nieszczęsne ostatnie lata tak mocno dowiodły. Odznacza tę część liniia, podług której miasta Seidenberg przy granicy Czeskiey, Reichenbach między Görlitz i Bautzen, Wittichenau, Ortrand, Mühlberg z prostą drogą przez Merzdorf i Gröbeln między obiema, Schilda, Eilenburg, Schkeudiz, Alt-Ranstädt, Lützen, i cały kanał poza białą Elsterą dostaią się Prussom, a która to liniia, rachuiąc w to Opactwo Zeitz, kończy się przy mieście Luckau przy kraiu Altenburskim. Cały powiat Neustadzki, Elektorsko-Saski Henneberg i posiadłości Saskie w kraiach Reusskich dostaną się także Prussom.

Luboby względy, a mianowicie na dobro samegoż narodu Saskiego, mogły wzbudzić życzenie, aby kray ich niepodzielnie do iednego Pana należał, nie zostawało atoli nic innego nad ten podział, żeby pogodzić żądania Pruss co do lepszego zabezpieczenia na przyszłość, których sprawiedliwosć powszechnie iest znaną, z interessowaniem się wielkich Mocarstw o pamiętny los Królewsko-Saskiego Domu. Berlin zasłoniony będzie na przyszłość przez twierdze Wittenberg i Torgau; cały bieg Odry będzie w mocy Pruskiey; granice od Buntzlau do Halli, zasłonione

małemi oddzielnemi posiadłościami, składać będą ieden ciągły kray, a północne okolice Turyngii, tak interessuiące dla rolnictwa i gornictwa, teraz dopiero zostawąć będą w należytym związku. Wąwozy nad Saalą i warownie Erfurtu zasłaniać będą kray Pruski z iey strony.

b) Daley otrzymaią Prussy w Westfalii i na prawym brzegu Renu: — Corvey, Dortmond, Xięstwo Westfalskie, za co Darmstadt na lewym brzegu Renu lepiey wynagrodzonym zostanie, Xięstwo Bergskie z przyległemi dawnemi posiadłościami Kolońskiemi, i dawne dziedziczne kraie Xcia Oranii: Diez, Hadamar, Beilstein, Dillenburg i Siegen, za co tenże otrzyma nowe posiadłości między Mozellą a Renem na granicy Belgiium.

" Kraie te łączą się bardzo przyzwoicie w ieden ogół z dawnemi kraiami Pruskiemi w Westfalii, tak ze względu na położenie, iako też z powodu wygorowanego przemysłu zarobkowego, a szczególniey w kraiu Bergskim.

c) Otrzymaią nakoniec Prussy znaczny kray na lewym brzegu Renu. Moza z obiema brzegami zostaie przy Hollandyi i Belgiium. Blisko o pół mili od niey ciągnąć się będzie granica Pruska od Genepp do Sittard w gorę, które to dwa miasta będą poza granicą Pruską. Ciągnie się daley granica między Xięstwami Limburskiem i Juliiaceńskiem do granicy Akwisgranu, które to miasto będzie Pruskiem. Okręgi Eupen, Malmedy i St. Vith będą Pruskie, i tworzą z tey strony granice. W byłym departamencie Lasow (des Forets) oznaczaią granicę Oura, Saura i Mozella, potem Saara do Conz. — Wianden i Echternach będą poza granicą. — Od Saary powyżey Conz idzie ona poprzecznie przez Hundsrük do rzeczki Glan naprzeciw Lauterecken, tak, że Hermelskeil wpada w Pruską liniią, a Birkenfeld poza nią zostaie. Idzie daley wzdłuż rzeczek Glan i Nahe, pomimo Meisenheim i Kreutzenach, a kończy się przy Bingen nad Renem.

" Kray ten tworzy dobrze urządzony ogół z leżącemi naprzeciw na prawym brzegu Renu posiadłościami Pruskiemi. Zamyka w sobie znaczne miasta: Koloniią, Crefeld, Akwisgran, Trewir i Koblentz, a bronić go będą twierdze: Wesel, Juliiak i Ehrenbreitstein; ta z gruzow swoich musi bydź podniesioną. Twierdze Ligi Niemieckiey Luxemburg i Moguncya służyć mu będą za przedmurze. Tak tedy Prussy uzupełnią się, i nagrodzone będą ze względem, na iaki zasłużyły przez swe usiłowania dla dobra publicznego.

" Po ukończeniu układow tyczących się ważnych territoryalnych stosunkow, łatwiey teraz można będzie pracować nad oznaczeniem stosunkow Ligi Niemieckiey. Wkrotce więc i względem tego spodziewana umowa. Szczególniey zaś, urządzona będzie silnie obrona wspólney oyczyzny. Xiążęta, którzy dawniey samowładztwo utracili, będą przyłączeni do większych kraiow, i siła Królestwa Pruskiego spodziewać się i tu może znacznego wzmocnienia przez połączenie się z Xiążętami, którzy znaydą w niem nayniepodlegleysze stosunki, iakich ich położenie dozwoli, połączone z własnem bezpieczeństwem. Tak więc w samey poprawie konstytucyi Niemieckiey, która się za pośrednictwem Pruss stała podobną do skutku, iest znaczne powiększenie potęgi Pruskiey.

" Jeżli pomimo tego, wielu z nayu-

czciwszych stronnikow Pruss miało nadzieie, przewyższaiące wspomnione ich granice, niechże teraz poznaią, iak iest arcyważnem dla bezpieczeństwa kraiu tak bardzo od nich kochanego, że tenże kray ani iedney wsi posiadać nie będzie inaczey, tylko za zezwoleniem i rękoymią wielkich Mocarstw. Niech się nakoniec iak naymocniey przekonaią, że naywiększa siła Pruss iest zawsze w ogólnym szacunku i mocnem zaufaniu wszystkich narodow; iż z rzadkiem natężeniem sił, czego w roku zeszłym tak pamiętne dały dowody, łączą także naywyższe umiarkowanie i słuszność, i żadna myśl innym życzliwa i nieinteressowana nie iest dla nich obcą.,,

Z Londynu d. 14 Lutego.

W niższey izbie wniesione wczoray zostało odłożenie skarbowey kommissyi aż do środy.

P. Whitbread: Stosownie do odebranych doniesień mogę teraz oskarżyć zacnego Lorda, który teraz znayduie się w drodze, (Castlereagh) że należał do układow kongressu| w Wiedniu, czemu zaprzeczano. Gdy Drezno i kray Saski oddany został przez Xcia Repnina woyskom Pruskim, mowili ministrowie, iż niewiedzą, czyli Lord Castlereagh do tego układu należał. Zapewnie atoli teraz mogę powiedzieć, iż należał. Poźniey podał w prawdzie kongressowi pismo, w którem się przeciw oddaniu Saxonii oświadczył. Pochodziło to zapewne z danego się słyszeć publicznego mniemania; ale nota ta nieniszczy pierwszego zezwolenia. Uwiadomionemi także iesteśmy dowodnemi pismami, iż Genua oddana została Królowi Sardyńskiemu. Jakże się to zgadza z oświadczeniem naszego Ministra Lorda Bentink, który gdy wysiadł do Toskanii, wywiesił chorągiew z napisem: "Niepodległość Włoch,, i w odezwie swoiey oświadczył: "Włochy! W. Brytaniia poseła woyska swoie dla zapewnienia waszey niepodległości.,, W inney odezwie do Genueńczykow przyrzekł mieszkańcom nie tylko wolność, ale i przywrocenie dawnego rządu, i tym końcem przywrócił dawne kollegiia. Z rozkazu Xcia Rejenta musiał potem Jenerał Dalrymple oddać tę rzeczpospolitą Królowi Sardyńskiemu. Co za sprzeczność, co za zmienność w zasadach naszych Ministrow! Coż Genueńczykowie myślą o wierze i rzetelności Anglii! Masz W. Brytaniia, w którey tarcza wolności ieszcze nienaruszoną iest, która przy ginącey iuż niepodległości uważaną była iako tarcza ratunku, bydź współwinowaycą zniszczenia niepodległego kraiu i oddania go rządowi, który zarówno iest niemożnym do bronienia swoich poddanych, iak panowania nad niemi! Niewątpię, iż publiczne mniemanie potępi głosno takowy czyn. Genuenczykowie przyięli poselstwo względem swoiego oddania w sposobie, który dosyć wyraźnie oznaczał ich gniew, to iest z głębokiem milczeniem. (Tu rozszerzył się P. Whitbread nad politycznem systemem Austryi względem zdobyczy we Włoszech.)

Kanclerz skarbowy: Spodziewałem się, iż zacny Reprezentant czekáć będzie na przybycie Lorda Castlereagh i nie będzie go podczas niebytności oskarżał.

P. Ponsonby: Ja zapytuię się, czyli prawda, że officer Angielski (Jenerał Dalrymple) złamał zaręczenie, które inny officer Angielski dał.

P. Whitbread: Mowiłem o Lordzie Castlereagh iako członku rządowym, i chciałem przez to dać poznać, iż rząd, który takie wydaie rozkazy, zasługuie bydź oskarżonym.

P. Ward wołał do porządku. Wniosek odłożenia skarbowey kommissyi został przyięty.

Dzisieysze posiedzenie niższey izby zaięły wydanie Hiszpanow z Gibraltaru, i wewnętrzne sprawy.

Podług doniesień z zachodniey Indyi, wyprawa Angielska przeciw Nowemu Orleanowi przybyła pod Pensakola i stała w Balize, lecz nie mogła w gorę rzeki płynąć. Zapewniaią, iż Amerykanie urządzili tam 15,000 woyska.

Brat znanego Burdetta iest teraz współubiegaczym z P. Barclay na nowego reprezentanta do parlamentu od przedmieścia Londyńskiego Southwark.

W niedzielę powrocił Xże Rejent z Brighon do Londynu. Wczoray miał tayną radę, mianował szeryfow na rok przyszły i dał audyencyą Lordom Harrowby i Sidmouth, tudzież sędziom i adwokatom.

Wiceadmirał Hood doniosł z Madrass pod d. 27 Września o zabraniu Amerykańskiego korsarza Hyder Ali.

Lord Castlereagh, który d. 15 b. m. wyiechał z Wiednia, wiezie Xciu Rejentowi głowne zasady powszechnego pokoiu. Głownieysze interessa iuż są ułożone, i pomnieyszey tylko wagi pozostały do załatwienia.

Kosztowna galerya obrazow, którą były Król Jozef kazał z Eskurial i innych zamkow Hiszpań: zabrać, a którą iak wiadomo Angielskie woyska, gdy miała bydź do Francyi wywiezioną, zabrały, złożona tu iest w domu P. Wellesley Pole. Obrazy Lucyana Bonaparte które także są wspaniałem zbiorem, pokazywane są teraz w domu Pall Mall i będą więcey daiącemu sprzedane.

Wiele członkow obu izb parlamentu zeszło się w sobotę do Hr. Liwerpool, dla naradzenia się nad maiącemi się przedsięwziąść środkami względem wprowadzania do kraiu żyta. Ugodzono się, iż konieczną iest rzeczą wspierać podług tych samych zasad rolnictwo kraiowe, iak inne odnogi handlu, a zatem ograniczyć przywoz, ieżeli tego narodowy przemysł wymaga. Uznano także zapotrzebne urządzić w takim sposobie dowoz, ażeby zawsze utrzymywało się zboże w mierney cenie. Należy więc oznaczyć średnią targową cenę, ażeby stosownie do niey naznaczyć wyższą lub niższą opłatę od wprowadzaiącego się zboża, co będzie celem następnego naradzenia.

Nadeszły tu listy z Laguira pod d. 10 Grudnia, które donoszą, iż stronnicy Królewscy posiadaczami są znakomitszych miast w prowincyi Karrakas, ale buntownikow iest znaczna liczba. Codziennie zachodzą krwawe walki pomiędzy obiema stronami, i zwycięzcy obchodzą się okrutnie z zwyciężonemi. Stronnicy Królewscy obawiaia się iednak, żeby ich większa siła nie zgnietła, ieżeli im prędko nienadeydą posiłki z Hiszpanii. Tymczasem Buenos - Ayres i Montevideo maia iuż wiadomość, że przeciw obu tem miastom wychodzi z Kadyxu wyprawa, i czynią przygotowania do obrony.

Sławny wędrownik Coxe pracuie te-

raz nad życiem Xcia Marlborough. — Mowy w parlamencie sławnego Foxa wychodzą teraz w 6 tomach z druku. — Snycerz i rysownik Flaxman kazał teraz sztychować obraz Homera z Hesioda.

Angielskie ministeryum składa się z następuiących osob: 1) John Scott, Lord Eldon, wielki Kanclerz, mowca wyższey izby. 2) Dubley Rider, Hr. Harrowby, Lord prezes taygey rady. 3) John Fane, Hr. Westmoreland (Lord Burghersy) wielki pieczętarz. 4) Henryk Bathurst, Hr. Bathurst, sekretarz stanu wydziału woiennego. 5) Robert Banks-Jenkinsen, Hr. Liwerpool (dawniey Lord Hawkesbury) pierwszy Lord izby skarbowey (pierwszy minister) naczelnik spraw Indyyskich i admirał pięciu portow. 6) Henryk Phipps, Hr. Mulgrave, jenerał pułkownik artyleryi, ieden z lordow stanu kupieckiego, jenerał i właściciel 3go liniiowego pułku. 7) Lord Robert Stewart, Wicehrabia Castlereagh, sekretarz stanu wydziału związkow zagranicznych, reprezentant w izbie niższey od hrabstwa Downe w Irlandyi. 8) Henryk Addington, Lord Wicehrabia Sidmouth, sekretarz stanu wydziału spraw wewnętrznych. 9) Robert Dundas, Lord Wicehrabia Melville, pierwszy Lord admiralicyi i wielki pieczętarz Szkocyi. 10) N. Vansittart, kanclerz skarbowy. 11) Robert Hobart, Hr. Buckinghamshire, prezes naywyższey rachunkowey izby. 12) Henryk Bragge Bathurst, kanclerz Xięstwa Lankastru. 13) Augustyn John Jefferis Prat, Margrabia Camden, płatnik koronny.

List z rzeki Gangesu na okręcie Beederon d. 23 *Lipca* 1814.

Znayduię się tu przy orszaku Lorda Moira (Wielkorządcy wschodniey Indyi.) Zamiarem iest Lorda popłynąć iak tylko naydaley można w gorę Gangesu, odkryć iego źrodła i odwiedzić po drodze Raiow i sprzymierzone z nami Xiążęta. Zegluga nasza iest bardzo niebezpieczna; zatopiły się iuż 4 łodzie. Dotąd upłynęliśmy tylko 100 mil Angielskich. Zatrzymaliśmy się, ażeby nam przysłano statki. Używam tego spoczynku do pisania. Bawiemy się polowaniem; nietylko zaiące i sarny ubiiamy, ale dzikie zwierza, które śmiało w mnogości snuią się ponad brzegami. Wczoray ubił Lord Moira ogromnego tygrysa; miał długości od głowy do ogona 9 stop. Prawy brzeg Gangesu okazuie nam naypięknieysze okolice w świecie: wielkie łańcuchy gór lasowych, spadkami wody poprzerywane. Przeciwny brzeg iest niezmierzoną rowniną bez drzew i roślin. Stoł Lorda iest codziennie dobrze zastawiony; codziennie mamy lod do chłodzenia wina i do lodow cukrowych. Jeden z chemikow czyni tu ten cud za pomocą saletry i machiną własnego wynalazku. Podroż aż do źrodła Gangesu potrwa 6 miesięcy. Potem wsiędziemy na słonie i 12 miesięcy ieździć ieszcze po kraiu będziemy. Podroż ta nie iest w celu zabawy, ale ma polityczne widoki.

Z Lipska d. 20 *Lutego.*

Dzisieysza gazeta tuteysza zawiera co następuie pod d. 18 z Drezna: "Do oznaymionego w ostatnich gazetach Berlińskich podziału królestwa Saskiego należy dodać, iż Prussy nim podział zupełnie uskuteczniony będzie, pozostaną w posiadłości całego królestwa, i Wielkorządstwo aż do ukończenia rzeczy zostawać będzie w czynności.

DODATEK DO N^ro 19. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 5 MARCA 1815 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Peterzburga d. 10 Stycznia d. k.

Na ostatnim balu u N. Cesarzowey Maryi Federowney, w rocznicę urodzin N. Cesarzowey Elżbiety Alexiejewney, godnem było uwagi i podziwienia przyozdobienie pokoiu, w którym tańce się odbywały. W kątach tego pokoiu wzniesione były sztuczne góry, które wierzchołkami swemi sufitu się dotykały, a na nich mnostwo ustawionych wazonow z naturalnemi kwiatami. Tysiące hiacyntow wpośrod tysiąca świec goreiących, czaruiącym widokiem swym i zapachem w zadumienie wprawiały widzow. Zdawało się, iż cudotworna prawica Maryi na uczczenie Elżbiety sprowadziła wiosnę, wpośrod mroźney pory północnych krain.

Z Wiednia d. 5 Lutego.

(Z Gazety Hamburskiey.)

Nota połączonych mniey potężnych Xiążąt i miast wolnych, podana C. K. Ministrowi Stanu Xciu Metternichowi, i Kr. Pruskiemu Kanclerzowi Stanu Xciu Hardenbergowi.

Niżey podpisani, stosownie do wezwania zawartego w traktacie Paryzkim od kilku miesięcy tu obecni, iuż dawno pełnomocnictwa swoie złożyli. Lecz gdy do tey chwili ieszcze nic im urzędownie nie udzielono od NN. Mocarstw Niemieckich, które pokoy Paryzki podpisały; z tego powodu ponawiaiąc podane ieszcze pod d. 16 Listopada r. z. propozycye i życzenia, upraszaią usilnie: " aby kongress Niemiecki, po należytem przypuszczeniu wszystkich części przyszłego ogółu, iak nayprędzey się rozpoczął, i aby na nim przedmioty przyszłey konstytucyi Niemieckiey przez wolne obrady i uchwały załatwione były.,,

Niżey podpisani sądzą, iż tylko tym sposobem prawdziwy i ścisły związek narodowy uskutecznionym bydź może.

W chwili, gdy się wszystkie głosy zgadzaią na zaprowadzenie konstytucyi Stanow w poiedynczych kraiach Niemieckich, uznać można za powszechną prawdę, iż dobro ogólne przez wielostronne porządne współdziałanie lepiey będzie popierane, niż przez oddzielne usiłowania poiedynczych części.

Nareszcie spodziewaią się niżey pod-

pisani, że przez poprzednicze swoie oświadczenia dowiedli, iż względem istotnych punktow zupełnie się zgadzaią, i że władcy ich z radością przychylą się do tego wszystkiego, co zgodę, udzielność i wolność Niemiecką ustalić zdoła. —— W Wiedniu d. 2 Lutego 1815.

(*Tu nastąpuią podpisy.*)

Z Berlina d. 23 *Lutego.*

Wczoray rano wyiechał ztąd N. Król Saski, z swoią małżonką, corką i wszystkiemi do iego Dworu należącemi osobami, przez Frankfort nad Odrą i Szląsk do Brynu. Dnia poprzedzaiącego pożegnali Królestwo Ichmość obecne tu członki naszey familii Królewskiey.

Zapewniaią powszechnie, iż nayukochańszy nasz Monarcha z Xciem Kanclerzem stanu powroci tu na końcu bieżącego miesiąca z Wiednia.

Z Paryża d. 14 *Lutego.*

Monitor użala się na fałszywe wieści, które rozpuszczaią lichwiarze dla poniżenia Królewskich papierow.

Rząd zlecił wielu snycerzom roboty. P. Bosio zrobić ma posąg Xcia Enghien, P. Cartellier posąg Jen. Pichegru, a P. Roland posąg Malherba.

Okręt liniiowy Marengo powracaiący z Gwadelupy zawinął d. 4 Lutego do Brestu. D. 14 Grudnia wiechał Kontraadmirał Linois uroczyście do Basstere.

Król darował rzeźnikom, którzy około Tuilleries prowadzili zapustnego wołu, 1000 fr.

W Walenciennie obaliła się rękodzielnia gwozdzi, w którey robiło przeszło 200 robotnikow. Z tych przeszło 50 przywalonych zostało gruzami.

Mowią, iż niektorzy deputowani ciała prawodawczego za powrotem do swoich prowincyy bardzo źle od mieszkańcow przyiętemi zostali, którzy wyrzucali im, iż nie odpowiedzieli ich zaufaniu.

Pani Stael zapytana była, czyli nie znayduie smiechu godną rzeczą, iż w St. Domingo znayduią się Hrabiowie Limonada i Marmulada. Nie ma nic śmiesznego, odpowie, kiedy we Francyi znaydować się mogą Xże Bouillon (bulionu) Xże Pois (grochu.)

Margrabia Riviere iadący na posła do Stambułu, miał u Króla d. 10 b. m. audyencyą pożegnania.

D. 11 zapowiedział Król P. Seze (mężnemu obrońcy Ludwika XVI.) iż mianował go prezesem trybunału kassacyynego.

W nocy d. 21 Grudnia r. z.. syn zmarłego ostatniego Deia Algierskiego udał się z swoiemi bracią i 30 towarzyszami do swoiego stryia Osmanabey i zamordował go z 3 iego synami.

Monsieur, w towarzystwie obu swoich synow, Xiążąt Angouleme i Berry, oglądał d. 14 b. m. narodową gwardyą Paryzką.

Służba morska utraciła godnego i zasłużonego urzędnika w osobie Wiceadmirała Hr. Thevenard, który d. 9 b. m. w 81 roku życia umarł.

Z Włoch d. 9 *Lutego.*

Król Sardyński, który był w Genui oczekiwany, przybył tam d. 7 b. m. i uroczyście był przyięty. Na placu Latarni, który przybywaiącym wystawia przepyszny widok miasta i portu, wystawiona była, rozmaitemi alegoryami przyozdobiona, świątynia pokoiu, w którey przysionku powitała municypalność Króla

DODATEK DRUGI DO Nru. 19.

GAZETY KRAKOWSKIEY.

Dnia 5. Marca 1815.

Obwieszczenie licytacyi, która na dniu 30tym Marca 1815 r. w Wieliczce, w tameczney C. K. Dyrekcyi sprzedarzy soli, na zadzierżawienie transportu soli Kamienney na rok od 1go Kwietnia 1815 aż do końca Marca 1816 naylepiey ofiaruiącemu, publicznie odprawiona będzie.

Popierwsze. Stacye ładowania i odstawiania, tudzież odwozić się maiące ilość soli są następuiące, iako to:

a) Z Niepołomic lub Podgorza dla Bilska wodą do Dworow, dwa kroć sto tysięcy cetnarow, dla tego na dwoiaką zapłatę licytować się będzie, nayprzod na odległość z Niepołomic do Dworow, a powtore z Podgorza do Dworow.

b) Z Dworow lądem do Bilska w Szląsku, też same dwa kroć stotysięcy cetnarow.

c) Z Wieliczki do Kalwaryi, ilość sześćdziesiąt, do siedmdziesiąt tysięcy cetnarow.

d) Z Niepołomic lub Podgorza do Dworow na tamteyszą sprzedaż mieyscową, wodą, na trzydzieści do czterdziestu tysięcy cetnarow soli Kamienney, gdyby się prowadzenie soli galarami, do rzeczoney sprzedarzy potrzebnym bydź widziało.

Powtore. Sol ta częścią w beczkach pakowana, częścią w kruchach, to iest niepakowana w beczki, podług cetnara Wiedeńskiego w wadze Netto do transportu wydawana będzie, która z strony kontraktow trasportowych, bez rożnicy gatunkow i artykułow soli przyymowaną, i odstawienie iey z tym wyraźnym obowiązkiem dla kontrahentow przyspieszone bydź powinno, aby w żadney z tych stacyy odwozowych w przeciągu czasu tego kontraktu, niezabrakło soli, na własną mieyscową sprzedarz, ani też na dalsze ciągłe odstawienie teyże z Bilska do Szląska i Morawy. Z końcem zaś miesiąca Marca 1816 roku, powinna bydź potrzebna ilość dla Bilska zupełnie odebraną, i tamże odstawioną.

Potrzecie. Gdyby się wyrażona w 1szym punkcie ilość soli do iedney lub drugiey stacyi odważoney dla zmienionych okoliczności zmnieyszyła, lub gdyby się w Stacyach, z których się sol do transportu pobiera nie znaydowały dostateczne zapasy soli, więc Kontrahenci mają się tą mnogością kontentować, która im wydana bydź może, nie mogąc z tego względu pod iakim bądź tytułem żądać wynagrodzenia. W przeciwnym razie obowiązani są Kontrahenci większą ilość, niż punktem pierwszym oznaczoną iest, za kontraktową zapłatę odstawić, ile tego stan wody, pogodne czasy, lub inne okoliczności dozwolą.

Poczwarte. Na zniknienie soli w transporcie, dozwala się, iako naywiększa ilość przy przewożeniu teyże z Wieliczki do Kalwaryi, pół od sta, z tym iednak wyraźnym warunkiem, iż za ową ilość, któraby od tegoż zniknienia pozostała, Kontrahentom transportowym żadne wynagrodzenie od skarbu nie będzie udzielone, w przeciwnym zaś razie, deces, któryby się nad wymierzone zniknienie okazał przez Kontrahentow w Stacyach odwozowych, podług na ow czas powszechney ceny sprzedarzy, zaraz w gotowiźnie wynagrodzony bydź musi. Zniknienie soli w transporcie z Niepołomic i Podgorza do Dworow, a z tamtąd do Bilska, przy rozpoczęciu licytacyi będzie oznaymione.

Popiąte. Zapłata od Fraktu do Dworow dla Bilska w połowie w Wieliczce, zaraz po naładowaniu przy Podgorskim lub Niepołomskim składzie solnym, druga zaś połowa w Stacyi odwozowey w Dworach, za fracht z Dworow do Bilska, po odebraniu w Bilsku, tak iako za sól dla mieyscowey sprzedarzy do Dworow, i do Kalwaryi w całości przez też Urzędy sprzedarzy soli, zaraz po odebraniu soli, Kontrahentom będzie wydana. Dla tego więc trzeba będzie ładugi soli dla Bilska, i dla Dworow w Urzędach solnych Niepołomskim, lub Podgorskim wyraźnie opowiedzieć, aby fałszywe zapłaty nie były.

Poszoste. Wszystkie te transporta soli wodą i lądem, wolne są iak dotąd, gdy fury solą naładowane lub prożno powracaią w Ces. Król. Austryackiem Państwie od opłaty myta mostowego i przewozu; a gdy gościńcem przez Rejon od Podgorza iadą, powinny tylko tamże przepisane kopytkowe, czyli rogatkowe opłacić, rownie także i fury, które z domu po sól iadą, w Ces. Austryackiem Territorium uwalniaią się od teyże opłaty; ile te przepisane kartki uwalniaiące ich i zaświadczenia mieyscowey Zwierzchności okażą.

Posiodme. Przysposobienie potrzebnych do szybkiego ułatwienia transportu galarow z potrzebnemi do tegoż ludźmi, iakoż utrzymywanie tychże, i naymowanie dobrowolnych furmanow zostawia się całkiem i iedynie Kontrahentom, wyłączaią się iednak owe mieysca, które iak dotąd używane bywaią, do zaopatrzenia solą składow Niepołomskiego i Podgorskiego, iako i do dostawienia Materyału do Wieliczki i Bochni, tudzież i poddani górscy Cyrkułu Bocheńskiego, Myślenickiego i Sandeckiego, którzy do zaopatrzenia tamteyszych Magazynow skarbowych sprzedarzy i do prowadzenia transportu solnego do Węgier zatrzymanemi bydź muszą.

Poosme. Tylko nadzwyczayne wypadki w owych okolicach, przez które transport soli idzie, i gdyby przez te, dopełnienie transportu całkiem wykonane bydź niemogło, uwalniaią Kontrahentow od obowiązkow, w tey mierze przyiętych.

Podziewiąte. Pozwala się Entrepryzie transportowey, w tymże interessie transportowym, używać na swych Galarach C. Król. Orła Austryackiego.

Podziesiąte. Dla dokładnego wypełnienia przez kontrakt przyiętych obowiązkow, maią Kontrahenci ieszcze przed rozpoczęciem ninieyszego Kontraktu dzierżawczego, Kaucyą w kwocie sto tysięcy zł reń. w półtora i dwoch procentowych Obligacyach skarbowych złożyć, które w tym przypadku, gdyby warunki kontraktowe z winy Kontrahentow punktualnie nie były wypełnione, skarbowi, iako własność iego zupełna pozostaną.

Procz dopiero wzmiankowaney Kaucyi w papierach rządowych, zareczy Entrepryza transportow, dla tem większego wynagrodzenia skarbowi, w przypadku gdyby warunki Kontraktu nie były dokładnie wykonane, wszystkie także swe, do użytku transportowania soli przeznaczone galary, wraz z należącemi do tychże narzędziami, iako też i wszystkie własne konie, gdyby się w takowe do transportow wodnych przysposobiła, wraz z obrokami, iakie się na ow czas znaydować będą, co wszystko bez wyłączenia, iako własność naywyższego skarbu, a to w tym sposobie uważane bydź ma, iż toż samo natychmiast do dalszego prowadzenia defluidacyi soli przez skarb bez wszelkiey nagrody odebranym bydź może. Zresztą ma bydź Kontrakt iako zgasły uważany, gdyby choć ieden z obowiązkow przez Kontrahentow przyiętych, za ich winą nie był dopełniony. Kontrahenci zaś wyrzekaią się w ogólności za ten przypadek, gdyby Kaucya wzwyż namienionemi sprzętami, albo podług następuiącego punktu iako Wadium złożyć się maiąca Summa, w gotowych pieniądzach, z strony naywyższego skarbu obięta została, zwyczayney drogi prawa, i poddaią się wyrokom Ces. Król. Austryackich politycznych Instancyy.

Poiedenaste. Nakoniec stanowi się, iżby każdy, ktoby miał chęć licytowania, przed zaczęciem licytacyi Wadium Dwadzieścia i pięć tysięcy zł. reń. w Wiedeńskiey Walucie w gotowiźnie złożył, które to wszystkim owym, co dzierżawy transportow soli nie otrzymaia, zaraz po licytacyi, temu zaś, lub tym, którzy naylepiey ofiaruiąc, Kontrahentami pozostaną, dopiero wtedy wydane będzie, gdy Kontrakt podpisawszy, Kaucyą w dziesiątym punkcie obwarowaną złożą.

W Wieliczce d. 23 Lutego 1815.